

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ Τ.Ε.Ε./Τ.Α.Κ.

Πρεβελάκη & Γρεβενών, 712 02 Ηράκλειο Κρήτης

Τηλ:2810.342520, Fax:2810.281.128

E-Mail: teetak@tee.gr Ιστοσελίδα: www.teetak.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

της 21^{ης} Απριλίου 2016

"Περιφερειακός Σχεδιασμός Απορριμμάτων και Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Κρήτη.
Η επόμενη μέρα."

Η Αντιπροσωπεία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος Τμήματος Ανατολικής Κρήτης συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεων του Τμήματος, οδός Πρεβελάκη και Γρεβενών την 21^η Απριλίου 2016 και μετά από πρόταση της ΔΚΜ, συζητήθηκε το ως άνω θέμα και αφού στην εισήγηση της ΔΚΜ που προκρίθηκε για συζήτηση κατατέθηκαν και έγιναν δεκτές από το σώμα τροπολογίες από την εισήγηση της ΑΜΑΚ, αποφασίσαμε:

Το ζήτημα της διαχείρισης των στερεών απορριμμάτων στην Κρήτη βρίσκεται στο επίκεντρο της συζήτησης στο ΤΕΕ – ΤΑΚ για πάρα πολλά χρόνια. Στην πιο πρόσφατη απόφασή της, στις 28 Ιούνη του 2011, η Αντιπροσωπεία του Τμήματος τόνισε ότι το μοντέλο διαχείρισης των στερεών απορριμμάτων στην Κρήτη, αλλά και συνολικότερα στην Ελλάδα, πρέπει:

- Να τοποθετεί τον πολίτη στο κέντρο των δράσεων για μια ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών απορριμμάτων.
- Να δίνει έμφαση στη μείωση των σκουπιδιών, τη διαλογή στην πηγή, την επανάχρηση και την ανακύκλωση.
- Να θεσπίζει μέτρα για τη διαλογή του οργανικού υλικού στην πηγή για την εκτροπή μεγάλων ποσοτήτων απορριμμάτων από την ταφή.
- Να θεσμοθετεί κίνητρα για την ενίσχυση της οικιακής κομποστοποίησης.
- Να αναβαθμίζει και να ενισχύει τα προγράμματα ανακύκλωσης και να δημιουργεί δίκτυα Πράσινων Σημείων (Κέντρων Ανακύκλωσης).
- Να αντιμετωπίζει το ζήτημα της διαχείρισης του σημαντικού όγκου των απορριμμάτων και των υπολειμμάτων των οικοδομικών υλικών στον τομέα των κατασκευών, που εδώ και πολλά χρόνια τυγχάνει εξαιρετικής αντιμετώπισης σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, επιτρέποντας τη χρήση τους σε νέες κατασκευές και περιορίζοντας σημαντικά το περιβαλλοντικό κόστος.
- Να προωθεί αποτελεσματικές, σύγχρονες μεθόδους επεξεργασίας των στερεών απορριμμάτων με επιστημονικά, τεχνικοοικονομικά, περιβαλλοντικά αλλά και κοινωνικά κριτήρια.
- Να μην προκρίνει πανάκριβες τεχνολογίες καύσης, με τον πολίτη απλό καταναλωτή-παρατηρητή, να τροφοδοτεί συνεχώς τους αποτεφρωτήρες με σκουπίδια.

Η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ-ΤΑΚ κατέληξε τότε στην απόφαση να προτείνει, μετά από εκτενή μελέτη και συζήτηση του προβλήματος στη μόνιμη επιτροπή περιβάλλοντος, τη Διοικούσα Επιτροπή και την

Αντιπροσωπεία του Τμήματος, ως κύριο άξονα της επεξεργασίας των στερεών απορριμμάτων στην Κρήτη τη διαλογή στην πηγή, μηχανική διαλογή, ανακύκλωση, κομποστοποίηση και υγειονομική ταφή των υπολειμμάτων.

Το Δεκέμβριο του 2015 σύμφωνα με το (ΦΕΚ 174/Α-15.12.2015) εγκρίθηκε η Τροποποίηση και έγκριση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων. Η αποκέντρωση της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων μας βρίσκει σύμφωνους. Σημαντικότερη προϋπόθεση όμως για την επιτυχία του όποιου εγχειρήματος είναι η ενεργή συμμετοχή των πολιτών και ιδιαίτερα της νεολαίας. Αυτό προϋποθέτει δράσεις ενημέρωσης και κίνητρα για τους πολίτες. Πρέπει όμως παράλληλα να προχωρήσει και η εφαρμογή των μέτρων. Να τοποθετηθούν επιτέλους οι 6 κάδοι. Η εφαρμογή των μέτρων θα συντελέσει στη μείωση των στερεών αποβλήτων, τη διαλογή στην πηγή, την εκτροπή του βιοαποικοδομήσιμου κλάσματος των απορριμμάτων και την ανακύκλωση. Αν δεν γίνουν όλες οι απαραίτητες εκείνες δράσεις ώστε να περιοριστούν σημαντικά τα στερεά (σύμμεικτα) απορρίμματα που οδηγούνται προς επεξεργασία και εντέλει προς υγειονομική ταφή, τότε δεν θα καταφέρουμε να προσεγγίσουμε τους υψηλούς στόχους του νέου ΕΣΔΑ για το 2020.

Δυστυχώς, τα βήματα που έχουν γίνει από την τελευταία απόφαση της Αντιπροσωπείας του Τμήματός μας προς αυτή την κατεύθυνση είναι ανεπαρκή. Τα αποτελέσματα του ΠΕΣΔΑ Κρήτης όσον αφορά τη διαλογή στην πηγή, την ανακύκλωση (σύστημα 6 κάδων με οργανικά, συσκευασίες, χαρτί, υπόλοιπα), τη δημιουργία «πράσινων σημείων» και την ενημέρωση - ενεργή συμμετοχή των πολιτών είναι πολύ φτωχά. Τα Τοπικά Σχέδια, με τον τρόπο που εκπονήθηκαν δεν συνέβαλαν στην ουσιαστική συμμετοχή των Δήμων και των πολιτών, έτσι ώστε να αυξηθεί το μερίδιο ευθύνης και η συμμετοχή τους, και κινδυνεύουν να μετατραπούν σε απλά διαβατήρια για τη δημοπράτηση των ήδη προγραμματισμένων έργων.

Η πρόταση της αποκεντρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων στηρίζεται στις βασικές αρχές της εγγύτητας και της μικρής κλίμακας, που αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση μιας οικονομικής και φιλικά περιβαλλοντικής διαχείρισης σε όφελος των πολιτών. Συνοπτικά προτείνουμε:

1. Δραστηριότητες πρόληψης και ΔσΠ, σε επίπεδο δήμου, μέσω των οποίων επιδιώκεται η εκτροπή του μεγαλύτερου μέρους των απορριμμάτων, με ορίζοντα το χρονικό διάστημα μέχρι το 2020.

Περιλαμβάνουν, κυρίως:

- Ένα δίκτυο κάδων για την προδιαλογή βιοαποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών σε διακριτά ρεύματα, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες σε κάθε Δήμο. Εναλλακτικά μπορεί να σχεδιαστεί συλλογή πόρτα-πόρτα με ειδικές σακούλες. Ειδική πρόβλεψη θα γίνει για την ξεχωριστή συλλογή των αποβλήτων κήπου (κλαδέματα κλπ.). Ειδικοί κάδοι τοποθετούνται σε σχολεία και γειτονίες-πυλόνους.
- Ένα δίκτυο μεγάλων «Πράσινων Σημείων» και μικρότερων «πράσινων περιπτέρων» με ωράριο λειτουργίας ή και «έξυπνων» μηχανικών σημείων διαλογής 24-ώρου.
- Ένα σύστημα αποκομιδής και μεταφοράς, που αφορά στα αναγκαία οχήματα, στους χώρους στάθμευσης και στους σταθμούς μεταφόρτωσης, με την πρόβλεψη ότι θα υπάρχει σταδιακή μείωση της ανάγκης για μεταφόρτωση και μεταφορά των σύμμεικτων απορριμμάτων.
- Δράσεις υποκίνησης της συμμετοχής των πολιτών και συγκεκριμένα:

α. Δράσεις δημόσιας διαβούλευσης και κοινωνικής συμμετοχής στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του τοπικού σχεδίου για παράδειγμα μέσω ανοιχτών εκδηλώσεων-συσκέψεων με κοινωνικούς φορείς.

β. Δράσεις ενημέρωσης των πολιτών, των επαγγελματιών καθώς και των επιχειρήσεων για την πρόληψη της παραγωγής απορριμμάτων αλλά και τον τρόπο διαχείρισης των ειδικών ρευμάτων αποβλήτων (πχ. ΑΕΚΚ, ΑΗΗΕ κτλ).

γ. Δράσεις υποκίνησης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τη ΔσΠ, την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση.

2. Δραστηριότητες διαλογής - διαχωρισμού- κομποστοποίησης σε επίπεδο δήμου.

Περιλαμβάνουν, κυρίως:

- Χώρους υποδοχής και διαλογής των προδιαλεγμένων ανακυκλώσιμων υλικών, με την πρόβλεψη ότι το υπόλειμμα, δηλαδή τα ανεπιθύμητα υλικά στους κάδους των ανακυκλώσιμων, θα μειώνεται σταδιακά όσο αυξάνονται τα διακριτά ρεύματα.
- Πρόβλεψη ότι σταδιακά θα μειώνεται η ανάγκη για μεταφόρτωση και μεταφορά σύμμεικτων απορριμμάτων.
- Μονάδες διαχείρισης των προδιαλεγμένων βιοαποβλήτων για την κομποστοποίηση με αερόβια, αναερόβια ή συνδυασμένη μέθοδο και την περαιτέρω συσκευασία και διάθεση του παραγόμενου κόμποστ αλλά και την αξιοποίηση του βιοαερίου (εφόσον παράγεται).

3. Αποκεντρωμένες μονάδες μηχανικής διαλογής των σταδιακά μειούμενων σύμμεικτων, με σκοπό την περαιτέρω ανάκτηση υλικών και με την πρόβλεψη στη διαστασιολόγηση τους ότι θα υπάρχει μέγιστο πλαφόν δυναμικότητας. Είναι ζήτημα τεχνικής - οικονομικής αξιολόγησης η εξυπηρέτηση του Δήμου από μια τέτοια υποδομή αλλά χρήζει και διερεύνησης διαδημοτικών συνεργασιών ώστε να δημιουργηθεί μια κοινή υποδομή που να εξυπηρετεί πολύ μεγαλύτερη παραγωγή και να έχει ιδεατό δείκτη κόστους-οφέλους.

4. Οι αναγκαίοι ΧΥΤΥ, στο πλαίσιο μιας εκτεταμένης εφαρμογής της λογικής της αποκεντρωμένης ολοκληρωμένης διαχείρισης, αφενός θα υποδέχονται ολοένα και λιγότερα σύμμεικτα, που θα αποτελούν το υπόλειμμα της διαδικασίας ανακύκλωσης και αφετέρου, θα υποδέχονται υπολείμματα με διαφορετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά δεδομένου ότι θα αφαιρείται ολοένα και μεγαλύτερο μέρος των οργανικών, των ειδικών και τοξικών αποβλήτων και των ανακυκλώσιμων και συνεπώς θα έχουν μικρότερη περιβαλλοντική όχληση. Σε κάθε περίπτωση, οι αναγκαίοι ΧΥΤΥ, θα περιληφθούν στην αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ και οι χωροθετήσεις θα προκύψουν ως προϊόν μελέτης και ευρείας διαβούλευσης.

5. Προτείνουμε την δημιουργία επιτροπής παρακολούθησης των στόχων μέχρι το 2020 του ΤΕΕ ΤΑΚ με παρουσία στα όργανα Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΦΟΔΣΑ, Επιτροπές Περιφέρειας Κρήτης, ΤΣΔΑ στους Δήμους). Με αυτό τον τρόπο παρακολουθείτε το χρονοδιάγραμμα και η εκπλήρωση των στόχων.

6. Να πραγματοποιηθεί συνέδριο σε συνεργασία και ΤΕΕ ΤΔΚ για την διαχείριση των απορριμμάτων σε συνεργασία και με ξένους φορείς για ανταλλαγή απόψεων τεχνολογιών και νομοθεσίας. Στόχος του συνεδρίου (workshop) είναι η συνάντηση ειδικών από την πολιτική, τη βιομηχανία και τον ακαδημαϊκό χώρο ώστε να ανταλλάξουν απόψεις για τα τρέχοντα ζητήματα και τις πολιτικές πρωτοβουλίες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη που βασίζονται στις τεχνολογίες και εφαρμογές διαχείρισης απορριμμάτων.

7. Αύξηση των τελών της τελικής ταφής απορριμμάτων για να λειτουργήσει ως αντικίνητρο στους δήμους και να μην οδηγούν προς διάθεση στους ΧΥΤΑ τα σύμμεικτα απορρίμματα.

8. Δημιουργία ενός ΦΟΔΣΑ με περιφερειακά τμήματα για την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία της διαχείρισης των απορριμμάτων. Σκοπός θα είναι η υλοποίηση και εποπτεία του ΠΕΣΔΑΚ καθώς μπορεί να αναθεωρεί τις πρακτικές του προς βελτίωση και θα μπορεί να παρακολουθεί όλο το σύστημα εξυπηρετώντας όλους τους δήμους με ίσες διαδικασίες.

9. Ποιος θα είναι τελικός διαχειριστής και ωφελούμενος (έσοδα) από τις πωλήσεις υλικών αναλόγως το ρεύμα του αποβλήτου (βιοαπόβλητα, ανακυκλώσιμες συσκευασίες, χαρτί-χαρτόνι, γυαλί, σίδηρο-αλουμίνιο, σύμμεικτα) 6 στο σύνολο.

10. Να θεσπίζει μέτρα για τη διαλογή του οργανικού βιοαποικοδομήσιμου υλικού στην πηγή για την εκτροπή μεγάλων ποσοτήτων στερεών αποβλήτων από την ταφή. Προτείνουμε να ξεκινήσει ένα τέτοιο πρόγραμμα από τους χώρους μαζικής εστίασης.

11. Να θεσμοθετεί κίνητρα για την ενίσχυση της οικιακής κομποστοποίησης.

12. Να αναβαθμίζει και να ενισχύει τα προγράμματα ανακύκλωσης και να δημιουργεί δίκτυα Πράσινων Σημείων. Προτείνουμε στοχευμένες δράσεις σε συγκεκριμένους χώρους όπως για παράδειγμα είναι τα σχολεία, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τα Ερευνητικά Κέντρα της Κρήτης καθώς και τα μεγάλα συγκροτήματα δημόσιων υπηρεσιών.

13. Να αποκλείει σαφώς τις πανάκριβες τεχνολογίες καύσης, με τον πολίτη απλό καταναλωτή-παρατηρητή, να τροφοδοτεί συνεχώς τους αποτεφρωτήρες με σύμμεικτα απορρίμματα.

14. Να μετατραπεί η μονάδα βιοξήρανσης στο Δήμο Ηρακλείου σε ΕΜΑΚ (Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης).

15. Κατάλληλη στελέχωση των υπηρεσιών για να υλοποιηθεί με επιτυχία ο σχεδιασμός.

16. Να κατοχυρώνει το δημόσιο χαρακτήρα στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων.

Η κυκλική οικονομία, στην οποία στηρίζεται η διαχείριση των απορριμμάτων για να στηθεί θέλει χρόνο και κόπο. Μιλάμε για ένα πολυπαραμετρικό σύστημα που έχει να κάνει με κράτος, τοπική αυτοδιοίκηση, εταιρείες, πολίτες, παιδεία, χρήματα. Δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο και οφείλουμε να ξεκινήσουμε άμεσα.

.....για μια κοινωνία μηδενικών αποβλήτων

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Μιχάλης Χωραφάς

Κώστας Αγγελάκης

Ιωάννης Γ. Κασαπάκης

Πολιτικός Μηχανικός

Πολιτικός Μηχανικός

Χημικός Μηχ/κός